

INSTRUKCE PRO PŘIJETÍ POKŘTĚNÉHO NEKATOLÍKA DO KATOLICKÉ CÍRKVE LATINSKÉHO OBŘADU

Úvod

Tato instrukce vzhledem k významným sociálním změnám ve společnosti upřesňuje postup pro přijetí platně pokřtěného nekatolického křesťana do plného společenství katolické církve latinského obřadu, který je stanoven kanonickým právem a liturgickým obřadem. Instrukce je závazná na území brněnské diecéze a týká se pouze osob, které mají na území brněnské diecéze trvalé nebo přechodné kanonické bydliště¹.

Čl. 1

Příprava na přijetí do katolické církve latinského obřadu

1. Každý křesťan má právo, aby se na základě svědomí svobodně rozhodl vstoupit do plného společenství katolické církve.²
2. Přijetí nekatolického křesťana staršího 14 let (dále jen žadatel) do plného společenství katolické církve předchází jeho duchovní i nauková příprava, za kterou je zodpovědný farář kanonického bydliště žadatele.
3. Délka přípravy trvá minimálně 3–6 měsíců a v rozsahu 8–10 setkání (včetně přípravy na přijetí svátostí eucharistie, biřmování, svátosti smíření a případně manželství).
4. Žadatel není zařazen mezi katechumeny, neboť již je křesťanem.
5. Žadatel se během přípravy účastní slavení katolické liturgie při zachování směrnic ekumenického direktáře³.
6. Žadatel má alespoň jednoho ručitele, který jej doprovází během přípravy a před církví zaručuje upřímnost a pravdivost jeho obrácení. Ručitele si zvolí žadatel, příp. jej se souhlasem žadatele určí farář. Ručitel musí splňovat vlastnosti, které právo stanovuje kmotrovi⁴.
7. Pokřtění v nekatolickém církevním společenství se křtí pod podmínkou jen tehdy, pokud je vážný důvod k pochybnosti o platnosti křtu vzhledem k použité látce a slovní formě při udílení křtu nebo vzhledem k úmyslu dospělého křtěnce a udělovatele křtu.⁵ Farář vykoná předchozí šetření⁶, a v případě, že nedojde k odstranění důvodné pochybnosti, je možné podmíněčně křtít, přičemž místní ordinář v jednotlivém případě rozhodne, které obřady je třeba při křtu pod podmínkou zachovat a které vynechat.⁷
8. Byl-li udělen křest pod podmínkou, napíše se do křestní matriky datum, místo a udělovatel prvního křtu a do poznámky se uvede datum, místo a udělovatel křtu pod podmínkou.
9. Pokud žadatel přijal křest v nekatolické církvi jako dítě do věku 14 let po 4.9.2016⁸ a v den jeho křtu byl alespoň jeden z jeho rodičů členem katolické církve latinského obřadu, pak byl žadatel již tímto křtem, byť uděleným v církvi nekatolické, včleněn do církve katolické latinského obřadu.⁹ Farář podá žádost místnímu ordináři o deklaraci platnosti křtu

¹ Srov. kán. 102 CIC.

² Srov. Dekret II. vat. koncilu O ekumenismu *Unitatis redintegratio*, č. 4. a kán. 896–901 CCEO.

³ Papežská rada pro jednotu křesťanů: *Direktář k provádění ekumenických principů a norem* ze dne 25. 3. 1993.

⁴ Viz kán. 874 § 1 CIC.

⁵ Srov. kán. 869 § 2 CIC.

⁶ Kán. 876 CIC: Jestliže nikomu nevznikne nevýhoda, stačí k dokázání udělení křtu prohlášení jednoho svědka, proti němuž není námitek, nebo přísaha pokřtěného, přijal-li křest ve věku dospělosti.

⁷ Sekretariát České liturgické komise, *Uvedení do křesťanského života, Obřady přijetí platně pokřtěného v jiné křesťanské církvi do plného společenství katolické církve*, Úvod č. 7., str. 180.

⁸ U východních katolických církví již po 1. 10. 1991.

⁹ Srov. papež František: *Motu proprio De concordia inter Codices* z 31. 5. 2016.

a přinálezení do katolické církve latinského obřadu od okamžiku křtu.¹⁰ Křest se zapíše do křestní matriky podle *Instrukce o zápisech do matriky* (katolíkem byl od křtu) a následně se žadatel připraví na přijetí dalších iniciačních svátostí. Obřad přijetí se nekoná.

10. Analogicky jako v bodě 9 se postupuje i v případě žádosti rodičů, kteří nechali dítě do 14 let pokřtít (nebo ke křtu dali souhlas) v nekatolické církvi a v době křtu dítěte byl alespoň jeden z rodičů katolíkem latinského obřadu. Podrobně je postup stanoven v čl. 3.6 této instrukce.
11. Jestliže bylo dítě do věku 14 let pokřtěno v nekatolické církvi před 4.9.2016 a v den jeho křtu byl alespoň jeden z jeho rodičů členem katolické církve latinského obřadu, pak je třeba s obezřetností posoudit, zda skutečně přináleží do nekatolické církve na základě dohody rodičů; v případě pochybností se farář v této záležitosti může obrátit na místního ordináře, který rozhodne.

Čl. 2

Žádost o přijetí do katolické církve

1. Přijmout žadatele liturgickým obřadem do společenství katolické církve přísluší diecéznímu biskupovi. Ten může k vykonání předepsaného obřadu pověřit jiného biskupa nebo kněze.¹¹
2. Žádost o přijetí vyplňuje farář kanonického bydliště žadatele a použije příslušného formuláře (příloha č. 1). Farář je zodpovědný za pravdivost uvedených údajů.
3. Farář provede šetření týkající se křtu, tj. zda byla dodržena trinitární křestní formule a forma křtu ponořením nebo litím vody (u křtu pokropením zůstává pochybnost ohledně platnosti křtu), biřmování a případného manželství. Vyžádá si potvrzení o křtu od orgánu náboženské společnosti, ve které byl křest udělen, a pokud to není možné, opatří jiné listinné nebo svědecké důkazy o udělení křtu.
4. Pokud prošetření osobního stavu žadatele přesahuje možnosti faráře, může se obrátit na Diecézní církevní soud v Brně se žádostí o vyšetření platnosti křtu, příp. manželství.

Čl. 3

Přijetí do katolické církve latinského obřadu pokřtěných dětí mladších 14 let

1. Příslušnost k náboženství a církvi se u dětí do 14 let řídí podle náboženství rodičů, nikoliv podle církve, ve které byl křest udělen, nebo osoby, která křest udělila.¹² Je-li jeden z rodičů katolíkem, dítě do věku 14 let je vždy katolíkem.
2. Děti ve věku do 14 let se do katolické církve nepřijímají liturgickým obřadem, ale pouze administrativním aktem místního ordináře. Víru pak vyznávají při slavnosti prvního svatého přijímání, jemuž předchází přijetí svátosti smíření.
3. Pokud žadatel je podle zákona otcem nebo matkou¹³ dětí ve věku do 14 let, pak jsou tyto děti do plného společenství katolické církve přijaty spolu s ním a i jejich křest se zapíše do křestní matriky pod pořadovým číslem.
4. Děti ve věku od 7 do 14 let při obřadu přijetí do katolické církve vyznávají víru společně se svými rodiči/rodičem, přijmou eucharistii a jsou biřmovány.

¹⁰ Pokud byl křtem přijatý do východní katolické církve, tak může požádat o souhlas exarchy řeckokatolické církve a diecézního biskupa latinské diecéze o zapsání (začlenění) do latinské církve.

¹¹ Sekretariát České liturgické komise, *Uvedení do křesťanského života, Obřady přijetí platně pokřtěného v jiné křesťanské církvi do plného společenství katolické církve*, str. 179–185.

¹² Podle CIC 1917 se zapsání do církve u dětí do 14 let řídilo zásadou rituální, tzn., že rozhodující byl obřad křtu; CIC 1983 stanovil princip ekleziologický, tzn., že rozhodující je církev rodičů.

¹³ Rovněž adoptivním otcem nebo matkou.

5. I když se děti ve věku od 7 do 14 let neúčastní obřadu přijetí do katolické církve a nevyznají víru, přesto jsou zapsány do křestní matriky jako členové latinské církve¹⁴.
6. Pokud rodiče (nebo aspoň jeden z nich) byli v době křtu dítěte do věku 14 let již katolického náboženství a dítě bylo pokřtěno v nekatolické církvi nebo nekatolickým duchovním, pak farář kanonického bydliště dítěte požádá místního ordináře o deklaraci platnosti křtu a přináležení do latinské církve od samého okamžiku udělení křtu (formulář příloha č. 2). Křest se podle rozhodnutí místního ordináře zapíše pod pořadovým číslem do křestní matriky farnosti kanonického bydliště. Obřad přijetí do katolické církve se nekoná. Dítě se připraví na přijetí dalších iniciačních svátostí s přihlédnutím k jeho věku a dispozici podle uvážení faráře a po dohodě s rodiči.
7. Pokud žádný z rodičů není katolík a rodiče žádají o přijetí pokřtěného dítěte do katolické církve, vyžaduje se písemný souhlas obou rodičů (mimořádně stačí souhlas jen jednoho z nich) a rodiče nebo farář ustanoví dítěti alespoň jednoho katolického kmotra-ručitele¹⁵, který mu bude pomáhat v uvedení do křesťanského života.¹⁶ Po dovršení věku 14 let může dotyčný učinit písemné prohlášení před autoritou katolické církve, že bude zapsán do nekatolické církve, v níž byl pokřtěn, tj. podle náboženství otce nebo matky. O tomto prohlášení včetně data se učiní zápis do křestní matriky.

Čl. 4

Liturgický obřad přijetí do katolické církve

1. Před slavením liturgického obřadu přijetí do plného společenství katolické církve přistoupí žadatel včetně jeho dětí starších 7 let ke svátosti smíření. Pokud dítě k přijetí svátostí ještě není disponováno, přijme je společně s ostatními dětmi ve farnosti.
2. Pokud se křtí *sub conditione*, křest se uděluje soukromou formou (neveřejně) před obřadem přijetí do katolické církve.
3. Samotný obřad přijetí je velmi vhodné konat ve mši svaté podle stanovených obřadů v příslušné liturgické knize,¹⁷ přičemž se neopomene nicejsko-cařihradské vyznání víry.
4. Biskup nebo pověřený kněz udělí žadateli a jeho dětem starším 7 let (při zachování ustanovení čl. 3.4 a čl. 4.1 této instrukce) během obřadu přijetí do katolické církve svátost eucharistie a biřmování; delegovaný kněz má ze zákona udělenou fakultu k biřmování.¹⁸
5. Jméno a příjmení, bydliště, křest, datum a místo přijetí do katolické církve a další údaje osobního stavu¹⁹ přijatého křesťana do katolické církve, a rovněž v případně přijetí jeho dětí do katolické církve (viz čl. 3.2 této instrukce) se zapíše do křestní matriky pod pořadovým číslem, vystaví se potvrzení o přijetí (formulář je stejný jako potvrzení o křtu) a kopie se zašle na diecézní kurii.

¹⁴ Novelizovaný kán. 111 CIC. Promulgováno v AAS 3. 6. 2016 s účinností od 4. 9. 2016.

¹⁵ Srov. kán. 873 CIC: je možné mít jednoho kmotra nebo jednu kmotru nebo spolu kmotra a kmotru.

¹⁶ Odpověď Kongregace pro nauku víry z 5. 11. 1953 na dubium obdržené od exarchátu v Athénách: (1) Mělo by být za katolíka považováno dítě, které bylo pokřtěno jako pravoslavné, ale z výslovné vůle svých rodičů nebo poručníků bylo vychováno jako katolík, pokud nedosáhlo dospělosti nebo zletilosti? Odpověď na první otázku je kladná. (2) Mělo by toto dítě po dosažení věku zralosti nebo dospělosti učinit vyznání víry formálně nebo písemně? Odpověď na druhou otázku je záporná. (3) Pokud je takové vyznání víry nutné, ale nebylo učiněno z opomenutí nebo nedbalosti ve stanovené lhůtě, mělo by se s takovou osobou, která nadále žije v katolické víře, zacházet jako s katolíkem, pokud jde o její právní účinky, zejména pokud jde o manželství? Odpověď na třetí otázku je kladná.

¹⁷ Sekretariát České liturgické komise, *Uvedení do křesťanského života, Obřady přijetí platně pokřtěného v jiné křesťanské církvi do plného společenství katolické církve*, str. 181 a násl.

¹⁸ Srov. kán. 883 2° CIC.

¹⁹ Např. uzavření manželství, biřmování a další.

Čl. 5

Přijetí pokřtěného nekatolíka východního obřadu do latinské církve

1. Nekatolický křesťan východního obřadu může být přijatý pouze do katolické církve odpovídajícího východního obřadu, a to duchovním východní katolické církve²⁰.
2. K případnému přestoupení z východní katolické církve do církve latinské si žadatel následně vyžádá souhlas obou biskupů (východní eparchie/exarchátu a latinské diecéze)²¹, před farářem a dvěma svědky učiní prohlášení o přestupu a jeho jméno se zapíše se do křestní matriky pod pořadovým číslem podle diecézní *Instrukce o zápisu do matriky*.
3. U křesťana východního obřadu, který vstupuje do plného společenství katolické církve a ve východní nekatolické církvi přijímal svátosti, se nepožaduje plná příprava, ale pouze seznámení se s tradicí a liturgií latinské církve; nevyznává víru a neuděluje se biřmování (ani v případě, že v křestním potvrzení není záznam o biřmování, jelikož se biřmuje vždy při křtu).
4. Příprava k přijetí svátostí se požaduje pouze tehdy, jedná-li se o *kvazikatechumeny* (dospělé osoby, které byly v dětství pokřtěny a cestu křesťanské iniciace nedovedly k plnosti nebo se od víry vzdálily).

Čl. 6

Závěrečná ustanovení

1. Účinnost této instrukce nastává následující den po zveřejnění v ACEB.
2. Současně pozbývá platnost *Instrukce pro přijetí platně pokřtěného do plného společenství katolické církve* ze dne 7. 10. 2014 (příloha č. 1 ACEB 09/2014).

V Brně 2. 4. 2025

Čj.: Ep-0347/25

.....
Mons. Pavel Konzbul
diecézní biskup brněnský

.....
Ing. Jiří Doffek, Ph.D.
kancléř

Formuláře:

1. Žádost o přijetí pokřtěného nekatolíka staršího 14 let do římskokatolické církve (*conversio*)
2. Žádost o prohlášení platnosti křtu včetně přináležení do katolické církve latinského obřadu u osoby pokřtěné v nekatolické církvi jako dítě ve věku do 14 let

²⁰ Srov. kán. 40 § 3 CCEO a dekret II. vat. koncilu O východních katolických církvích *Orientalium Ecclesiarum*, č. 4 a 25. Pravoslavný věřící s bydlištěm v ČR se při konverzi ke katolické víře může stát pouze katolíkem východního obřadu, proto může být přijat v ČR do Apoštolského exarchátu řeckokatolické církve, Haštalské nám. 4, 110 00 Praha 1. Následně, po souhlasu exarchy a biskupa latinské církve, může být zapsán do latinské církve a stát se jejím členem.

²¹ Tento souhlas není potřebný, jde-li o manžele a jeden z nich přestupuje do katolické církve *sui iuris* druhého z manželů (srov. kán. 112 § 1 2° CIC).